

מרכז המועצות
האזוריות בישראל

המשרד לאזרחים ותיקים

נקודות מוצא

• עלייה במספר האזרחים הוותיקים במגזרים השונים
מחייבת הערכות מתאימה, כחלק ממאמץ בין לאומי

• רשות מקומית מהווה מסגרת חיים משמעותית
לאזרחים ותיקים והשפעה עצומה עליהם

• הרחבת התמיכה בכלל האזרחים,
והכללתם בקהילה תמנף את היישוב

• ישנם ידע, ניסיון והתארגנויות שיש לכבד,
לשלב ולמנף בתכנית

מסגרת התכנית

• תכנית תכנונית במהלך של שנה

• מקיפה את 100% אוכלוסיית האזרחים הוותיקים,
מכלילה ומשתפת אותם

• רב ובין תחומית: חברה, כלכלה, סביבה פיזית, בריאות

• סטאטוס התוצר – המלצה

• סטנדרטיזציה של התוצר והתשומות

• 100 יישובים תלת שנתי:

40 - 2011

30 - 2012

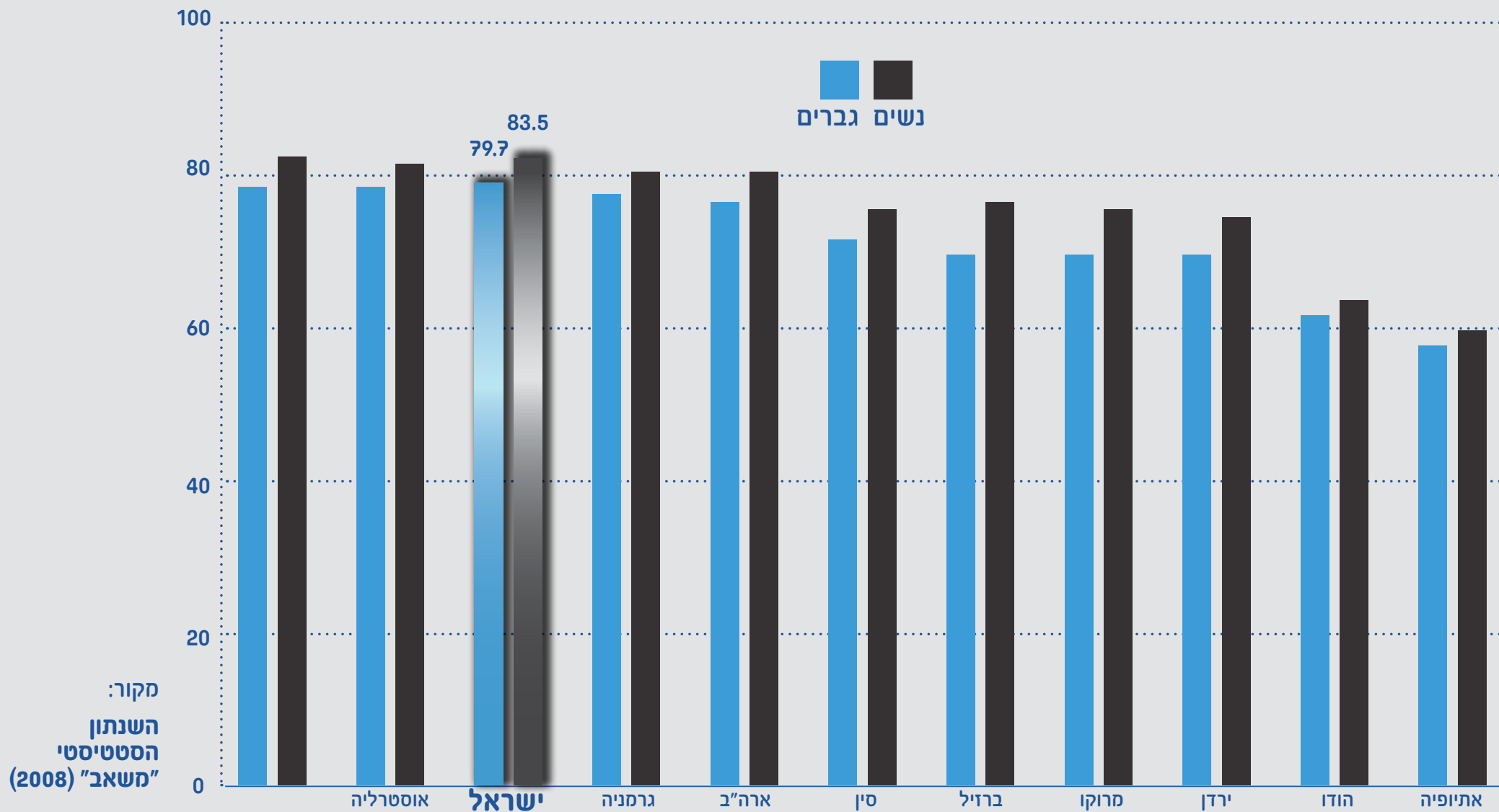
30 - 2013

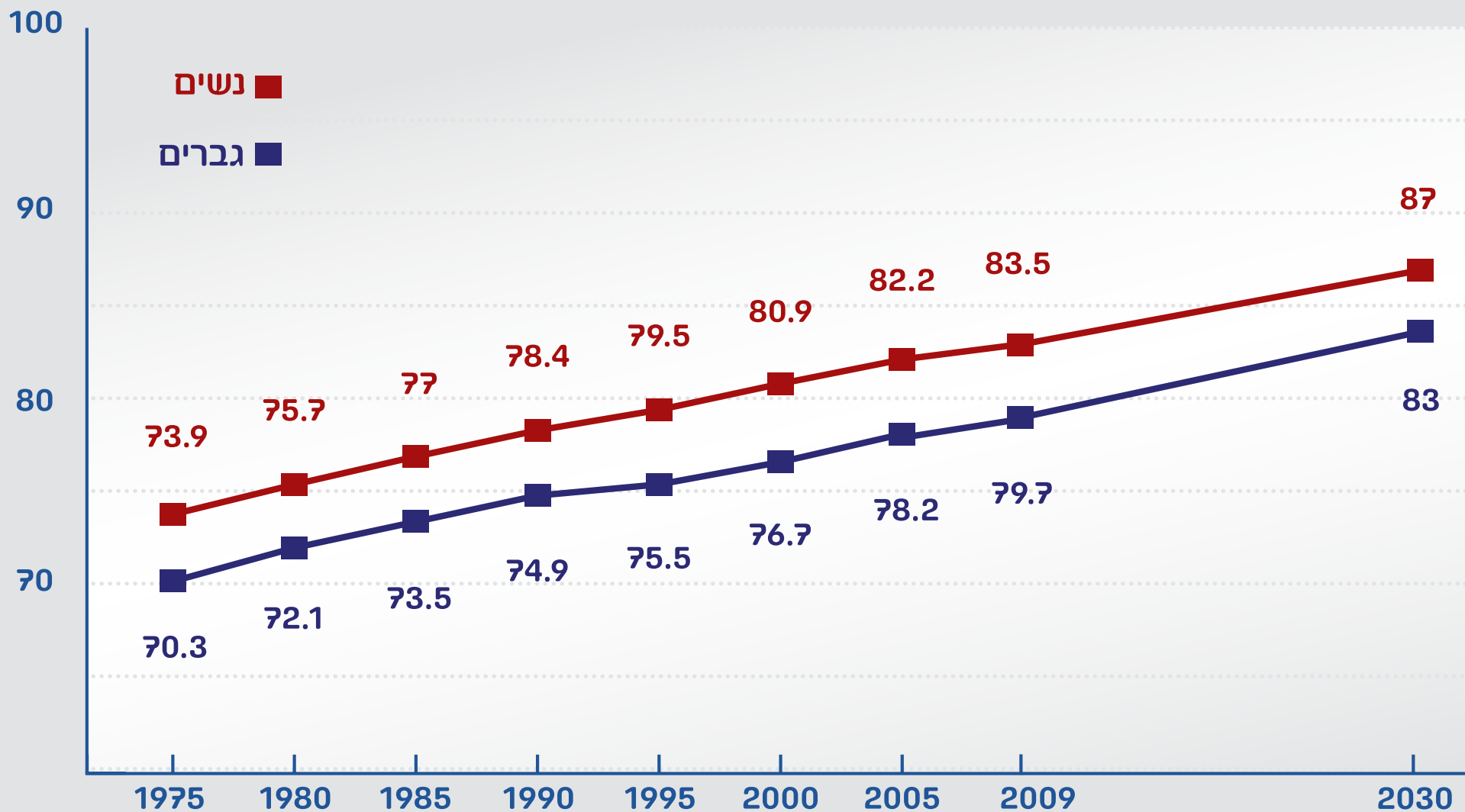
נתונים

נושא 1: תוחלת החיים במדינות נבחרות

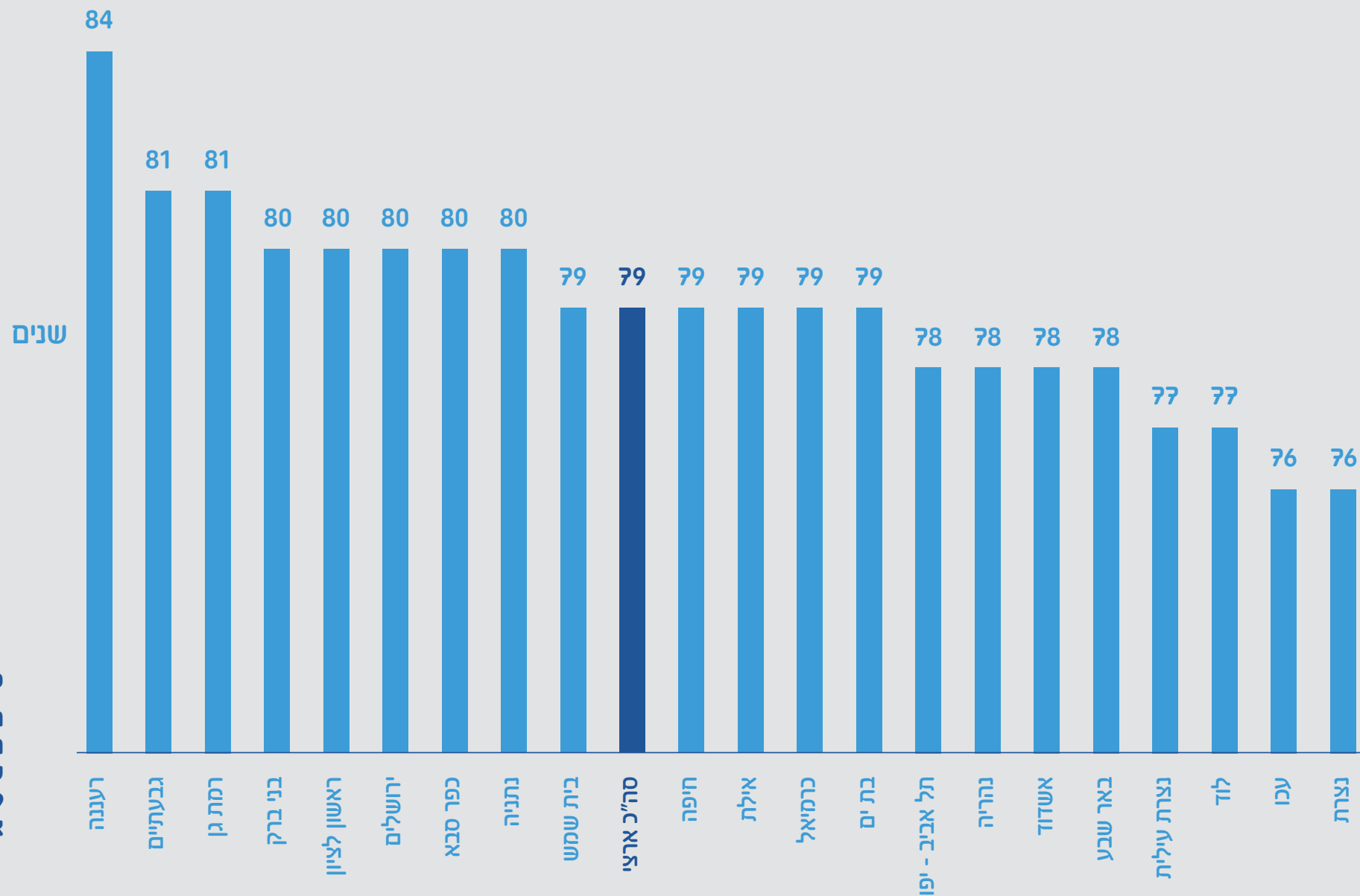

נושא 1: תוחלת החיים בישראל

מקור: למ"ס

נושא 1: תוחלת החיים ביישובים נבחרים בישראל

מקור:
הזקנים בישראל בין
השנים 1998-2002,
עובדות ומספרים
2009, "משאב",
אשל + ברוקדייל.

המשרד לאזרחים ותיקים

מינופים

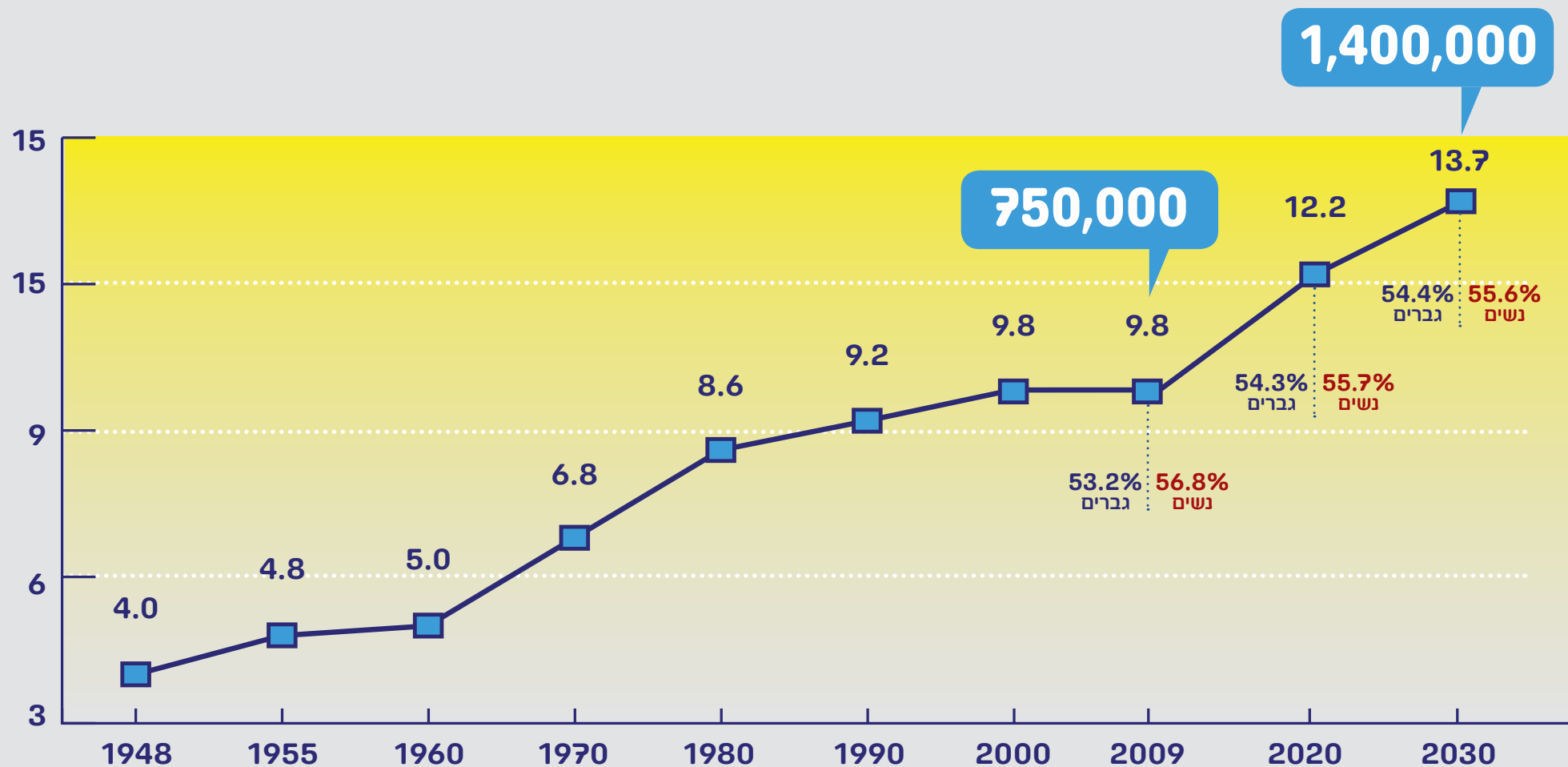
השיטה

תוצאות

נתונים

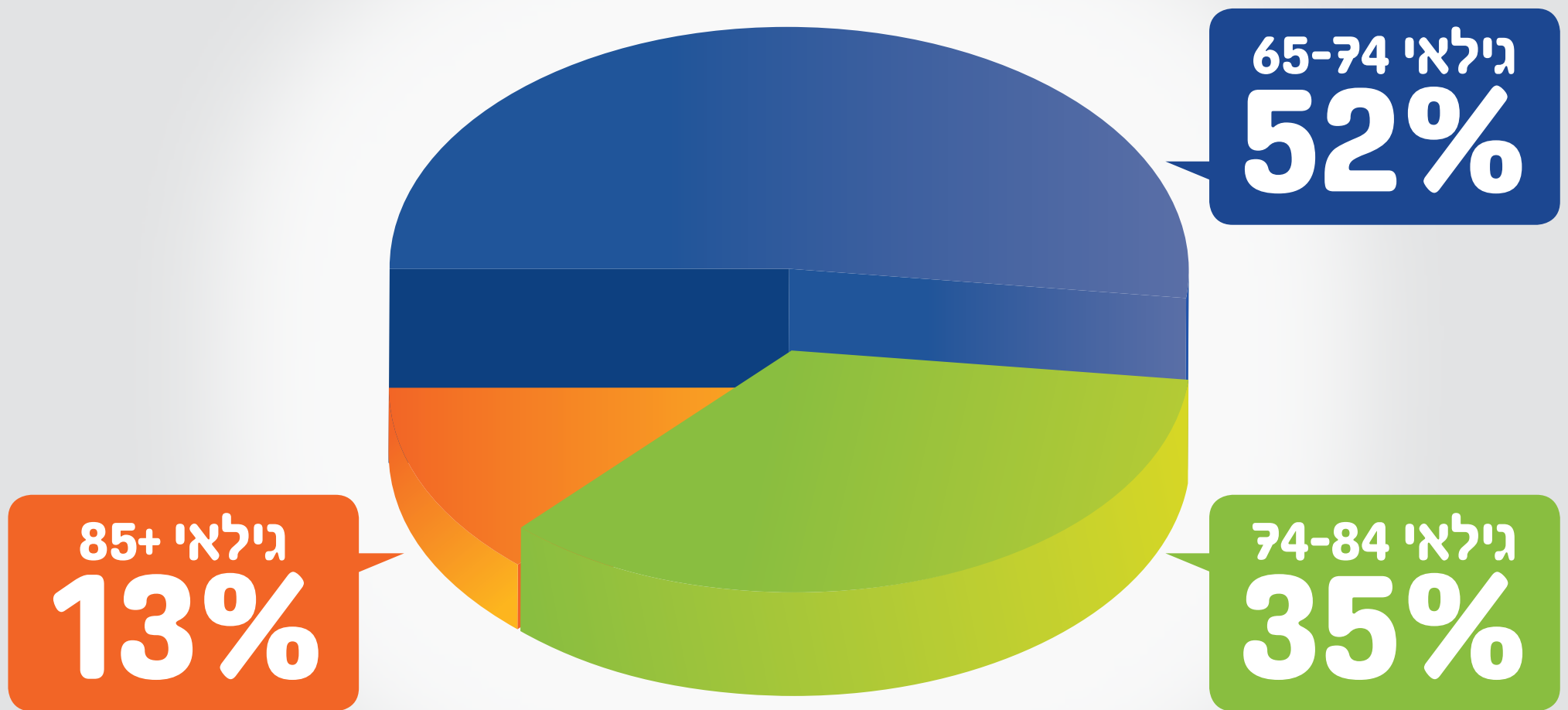
כללי

נושא 2: אחוז בני 65+ מכלל האוכלוסייה בישראל

מקור: למ"ס, תחזיות אוכלוסיית ישראל עד שנת 2030, קובצי האוכלוסיה; שנתון סטטיסטי

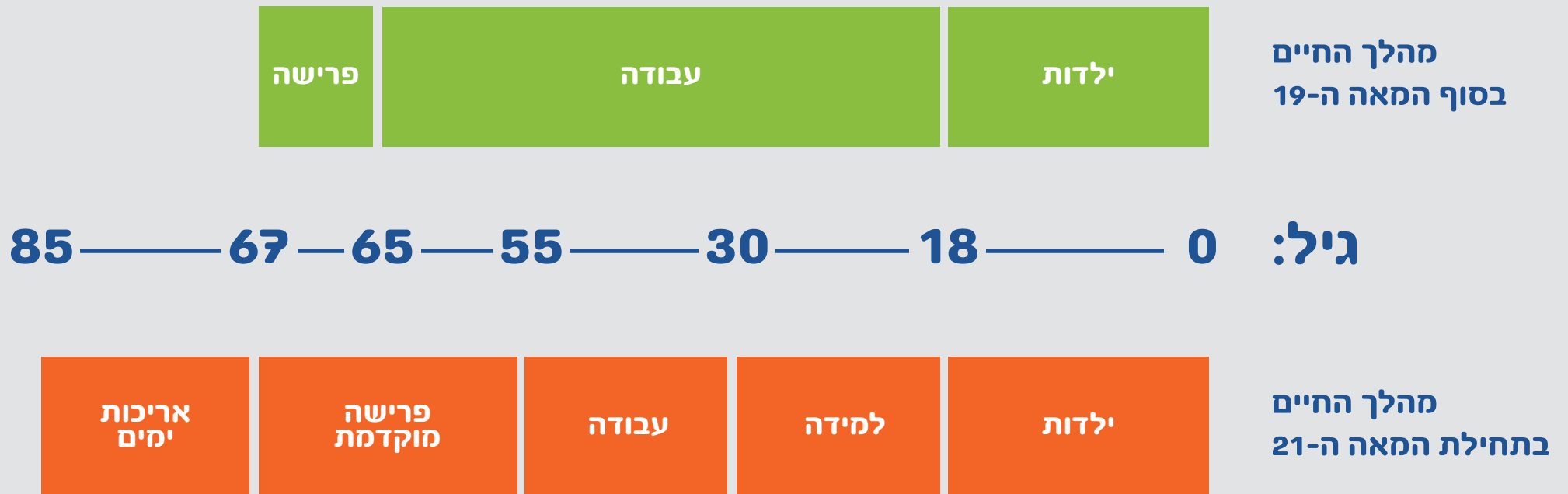
נושא 2: התפלגות גילאי 65+

מקור: לח"ס, שנתון סטטיסטי 2010

נושא 3: השינוי במהלך החיים

העלייה הדרמטית בתוחלת החיים משפיעה על כל מהלך החיים של האדם המודרני

מקור: מרכז ידע לחקר ההזדקנות בישראל

נושא 4: השתתפות ומחלות זקנה

ישנה קורלציה בין עבודה לאחר גיל 70 לבין בריאות, עצמאות ואורח חיים

גברים		נשים		
עובדים	לא עובדים	עובדים	לא עובדים	
98	120	37	125	מספר נבדקים
16.3%	30.8%	16.2%	43.6%	הערכה עצמית נמוכה
18.2%	29%	18%	25.9%	ביקרו במיון בשנה שחלפה
13.3%	25%	5.4%	15.2%	חולי סוכרת
14.7%	39.6%	30%	50.9%	חוסר עצמאות
19.4%	31.1%	24.3%	40%	עייפות כרונית

מקור: תוצאות מחקר ארוך טווח שערכו דר' אהרון כהן ופרופ' יוחנן שטסמן (הדסה הר הצופים)

חזון

מטרות

התוצר היישובי

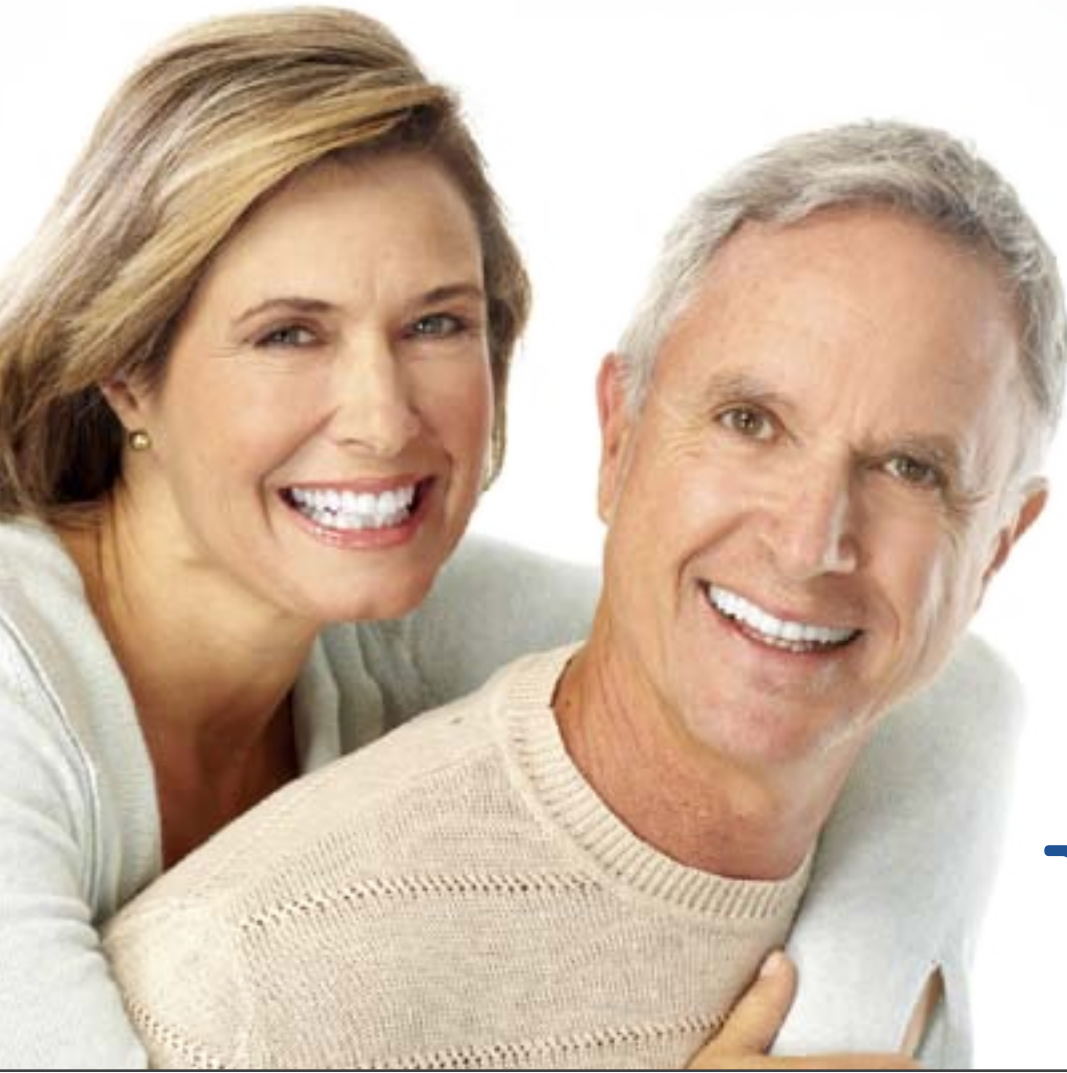

**האזרח הוותיק
יוצא מידי יום מביתו
לפעילות משמעותית,
תורם לסביבתו ומוכלל בה**

**הרשות המקומית
מאפשרת כשגרה
איכות חיים כוללת
במגוון תחומי החיים של
אזרחיה הוותיקים**

**למצב את הנושא
בתודעת מקבלי החלטות
בשלטון המרכזי והמקומי**

**להסדיר ולהבנות מחדש
את ההיערכות היישובית
כמסגרת הוליסטית
לחיי האזרח הוותיק,
בראייה רב שנתית**

**לאגם ידע תיאורטי ויישומי
איכותי קיים ומתחדש וליצור
תשתית תכנונית**

התוצר היישובי - output

- מסמך אסטרטגיה ברשות המקומית
- פתרונות, שירותים, תכניות, מנגנונים ומנועי / מנופי צמיחה
- תוכנית עבודה חמש שנתית ליישום האסטרטגיה
- מודעות ומחויבות בקרב מקבלי החלטות ומעגלי מעורבות רבים בנושא
- רשת של WHO - Age Friendly Cities

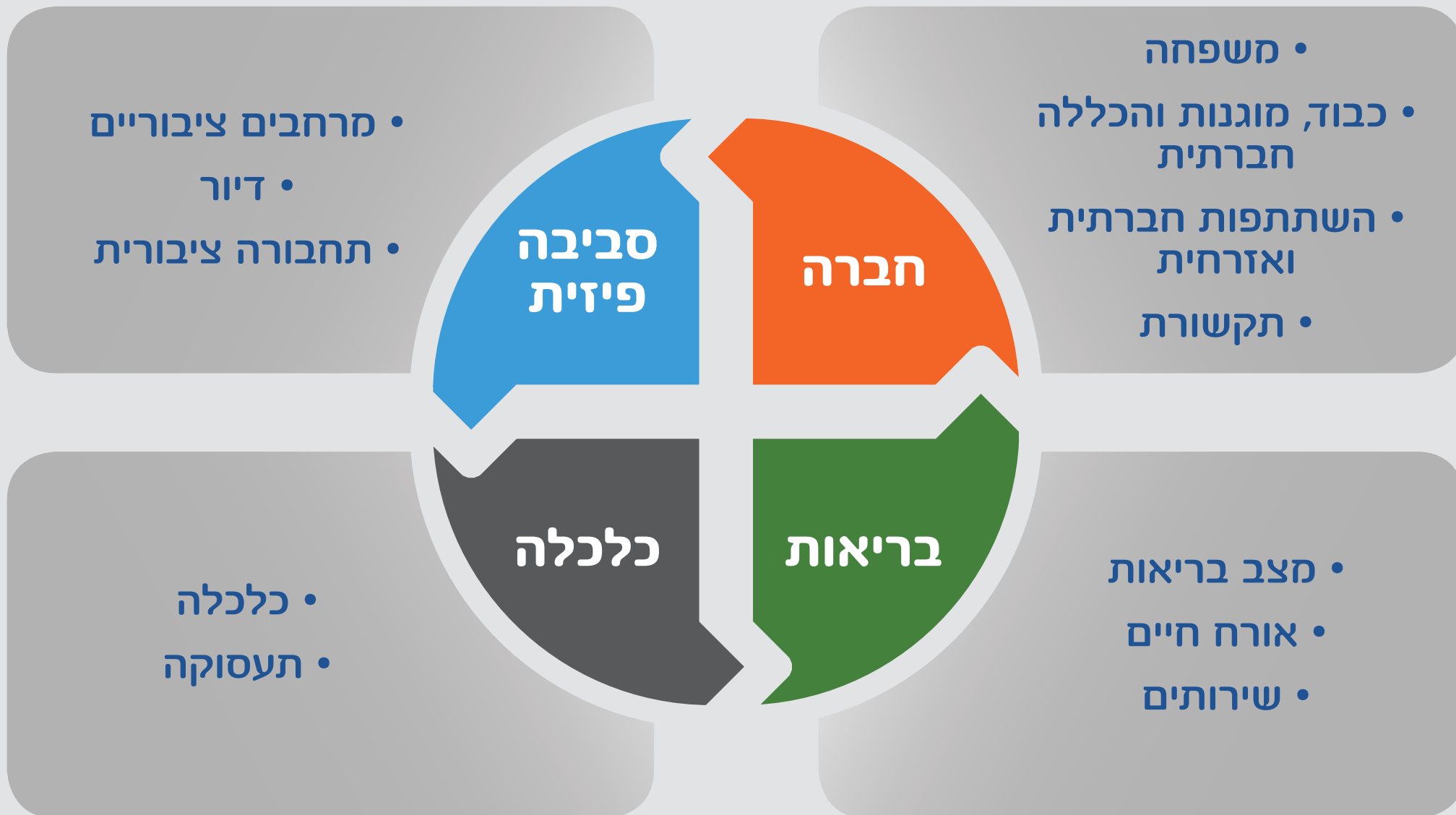
השיטה

המודל: תחומי הליבה ועקרונות

המודל: תחומי הליבה ועקרונות

המודל: תחומי הליבה ועקרונות

עקרונות התהליך

שותפות | קיימות | עבודה לאור נתונים | תוצאתיות | נראות

תשומות

- מרכז תכנון יישובי
- פרופיל ישובי וצפי, כולל סקר
- אתר מלווה תכנית
- ותיקיפדיה
- ליווי מקצועי, הכשרה, מנחים ומומחים
- מאגר של מוסדות ותכניות קיימות

תהליך

התנעה ביישוב v	הכשרת צוותי התכנון ברשויות המקומיות <	גיבוש תהליך תכנון יישובי מוסכם <	מרכז תכנון יישובי - כניסה ליישוב והכשרה מתמשכת <	התנעת ראשי ערים- במקביל <	בחירת היישובים ומינוי מרכז תכנון יישובי <	בניית התכנית ואישורה בוועדת ההיגוי <
איסוף ועיבוד נתונים: שיח, מיפוי, סקר וצפי >	סוגיות ודילמות מרכזיות >	העמקה, ניתוח >	בניית חזון ותפיסה לתכנית >	גיבוש חלופות ובחירת האסטרטגיה >	התוצר: אסטרטגיה, מנגנונים, חומש >	השקת האסטרטגיה

1.

המקורות לתכנית

יעדי ותכניות המשרד
לאזרחים ותיקים,
ידע קיים של גופים ומומחים,
תכנית הפעולה של מדריד,
ערים ידידותיות גיל WHO,
פרויקטים ומיזמים בינ"ל,
פיתוח עצמי

1.

המקורות לתכנית

יעדי ותכניות המשרד
לאזרחים ותיקים,
ידע קיים של גופים ומומחים,
תכנית הפעולה של מדריד,
ערים ידידותיות גיל WHO,
פרויקטים ומיזמים בינ"ל,
פיתוח עצמי

2.

תמיכה בתכנית

מאגר ורשת ארצית
של מוסדות ותכניות,
מחקה, הערכת התכנית,
קמפיינים מקצועיים,
פיתוח ידע בנושא,
ועדת היגוי בין משרדית
ובין-מגזרית

כללי

נתונים

תוצאות

השיטה

מינופים

1.

המקורות לתכנית

יעדי ותכניות המשרד לאזרחים ותיקים, ידע קיים של גופים ומומחים, תכנית הפעולה של מדריד, ערים ידידותיות גיל WHO, פרויקטים ומיזמים בינ"ל, פיתוח עצמי

2.

תמיכה בתכנית

מאגר ורשת ארצית של מוסדות ותכניות, מחקה, הערכת התכנית, קמפיינים מקצועיים, פיתוח ידע בנושא, ועדת היגוי בין משרדית ובין-מגזרית

3.

החלטת ממשלה ותמריצים

כללי

נתונים

תוצאות

השיטה

מינופים

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

(לחץ על נושא להרחבה)

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

הגדלת רציפות ורב שימושיות במבנים
מתנ"ס בבוקר, בי"ס אחה"צ ובערב.
לוותיקים, להשכלה, לפעילות חברתית, ליזמות

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

שדרוג בתים גדולים של ותיקים ותמריצים:
לדיירי משנה תומכים, להתאמת המבנים גם לשכ"ד,
לפינוי-בינוי, להטבות דיור לאזורים צפופי וותיקים

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

הגדלת משאבי ידע, ניסיון וזמן פנוי לטובת הציבור
הגברת העזרה ההדדית וחיזוק הקשר בתוך קהילה
חיזוק האמון של הפרט בשלטון המקומי והמרכזי

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיוור

פיזיים:
מבני ציבור

עבודת המטה של המשרד והתכנית
מאפשרת חשיפה ומימוש שיטתיים לתכניות
ומשאבי משרדי הממשלה והמגזר השלישי בנושא
ותמיכה בהוצאתם לפועל על ידי גופים אלו

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

עידוד יזמות פרטית, העשויה להביא להרחבת פעילות
הפנאי והתעסוקה לכלל האזרחים

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

איגום גופי המחקר בתחום הזקנה, בפריסה ארצית,
והנגשת הידע שלהם לרשויות באזורן

כוונת רווחה ומינופים

מקסום משאבים קיימים והגדלתם
ע"י הגברת תיאום ואיגום בין שירותים ותוכניות,
הרחבה והגוונה של מטרות ותוכניות על בסיס
פלטפורמות קיימות, חשיפה לאוכלוסיות חדשות:

פנאי
ובריאות

רלוונטיות
גופי
המחקר

יזמות
פרטית

תכניות
מגזר ציבורי
ושלישי

הון חברתי

דיור

פיזיים:
מבני ציבור

הרחבת תרבות ופעילות הפנאי
אשר תביא ליותר בריאות

תודה!

מרכז המועצות
האזוריות בישראל

המשרד לאזרחים ותיקים

ניהול מקצועי
לנגלבן <<<
אסטרטגיות

נגן שוב

כתיבה: לנגלבן אסטרטגיות | הפקה: פרסום קורן